

การคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น:
กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง
Corruption in Local Administration Organizations:
A case study of Trang Province

ณัฐภาพ เชียงสอน

Nathapob Chiengsorn

Nathapob@gmail.com

Received: 23/09/62 Revised: 21/11/62 Accepted: 21/11/62

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการ / พนักงาน/เจ้าหน้าที่ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตรัง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยยึดเป้าหมายเป็นหลัก จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ช่องทางโอกาสและพฤติกรรมการคอร์รัปชันในรูปแบบต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาก ได้แก่ การเลือกจ้างหรือแต่งตั้งญาติและพรรคพวกตน การแทรกแซงการประมูลการจัดซื้อจัดจ้าง การใช้อำนาจตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้บริษัท/สถานที่ประกอบการของตนและพรรคพวก การมีหุ้นหรือผลประโยชน์ในบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับการประมูล มีผลประโยชน์ร่วมในกิจกรรมบางประเภทที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ของตนบันดาลประโยชน์ และการใช้งบประมาณแผ่นดิน ภาษีท้องถิ่นในโครงการที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจที่ตนและพรรคพวกได้รับสัมปทาน และปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วน

* เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติงาน เรือนจำกลางพัทลุง

ท้องถิ่นมาก คือ การมีตำแหน่งหน้าที่ที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด การเล่นพรรคเล่นพวก อุปถัมภ์ค้ำชูกันระหว่างนักการเมือง นายทุน ข้าราชการ การเล่นพรรคเล่นพวก หรือการยึดถือประโยชน์ของพวกเขาพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม วัฒนธรรมนายกับลูกน้อง และระบบการควบคุมภายในไม่รัดกุม รวมไปถึงการขาดความจริงใจในการจัดการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของรัฐ

คำสำคัญ: การคอร์รัปชัน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The research entitled “Corruption in local government organizations: A case study of local government organizations in Trang province” is a quantitative research. It designed to use the method of data collection by using questionnaire distributed to 100 government officials / employees / staffs who work under the local government organizations. They were selected as a sample group based on the objectives of the research. The result of the research revealed that the channels of opportunity and behavior in various forms of corruption most occurred were choosing to hire or appoint relatives and associates to the offices, procurement auction intervention, using of position power to take advantage for their companies / places of business and their associates, having shares or benefits in the auctioned companies / establishments, having interest in certain activities that can be acquired by the authority, and using the national budget and local taxes on projects that benefit their businesses. Otherwise, the factors that cause and support corruption in the

local government organization are as follow: having a position that is favorable to the commission of an offense, nepotism, fostering mutual support among politicians, capitalists and civil servants. Also, subjective culture is strongly utilized, while the internal control system is not effective, including the lack of seriousness in managing the corruption of the state.

Keywords: Corruption, Local Government Organization.

บทนำ

ปัญหาเรื่องการคอร์รัปชัน หรือการทุจริตและประพฤตินิยมชอบในวงราชการนั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่หากแต่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและมีมาทุกยุค ทุกสมัย ทุกถิ่น ทุกแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า เป็นเสมือนโรคระบาดในบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนาและเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของสังคมไทย ซึ่งปรากฏการณ์เช่นนี้ได้้นำความเสียหายมาสู่ประเทศไทยอย่างรุนแรงและขยายวงกว้างขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งมีความสลับซับซ้อนจนยากแก่การปราบปรามให้หมดสิ้นไปโดยง่าย

สำหรับประเทศไทยแล้วถือได้ว่าปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศไทยเป็นปัญหาที่สะสมมายาวนาน ซึ่งยากแก่การแก้ไข อีกทั้งยังเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศทำให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณสูงกว่าที่เป็นจริง ทำให้ประชาชนต้องได้รับบริการสาธารณะที่ไม่มีคุณภาพ อีกทั้งยังทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยที่มักจะมีการใช้อำนาจโดยมิชอบและมักมีการเรียกผลประโยชน์จากนักลงทุน เพื่อแลกกับการอนุญาตให้เอกชนดำเนินการในกิจการที่รัฐต้องทำ ซึ่งรัฐเองก็ไม่สามารถตรวจสอบการกระทำดังกล่าวที่มีประสิทธิภาพได้

สำหรับการทุจริตในหน่วยงานราชการ ข้อมูลจากสำนักงานป้องกันการทุจริตแห่งชาติ หน่วยงานที่มีการกล่าวหาหรือยื่นเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตมากที่สุด คือ กระทรวงมหาดไทย 9,317 เรื่อง รองลงมาคือกระทรวงศึกษาธิการ 1,387 เรื่อง และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1,247 เรื่อง ทั้งนี้ที่กระทรวงมหาดไทยถูกร้องเรียนมากที่สุด เพราะเป็นองค์กรใหญ่ที่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดไว้ด้วย โดยข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างปี 2543 -2550 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเรื่องร้องเรียน 3,235 เรื่อง และเทศบาลมีเรื่องร้องเรียน 1,705 เรื่อง (สำนักงานป้องกันการทุจริตแห่งชาติ, 2550)

นอกจากนี้สถาบันพระปกเกล้า (2559) ได้สำรวจเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ประชาชน 57.3 % ระบุว่ามีการคอร์รัปชันและการรับสินบนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากภารกิจต่างๆ จำนวนมากที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ นั้น ในปัจจุบันมีปัญหาในหลายๆ ด้าน เช่น ปัญหาการบริหารงานบุคคล ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร สำหรับปัญหาใหญ่ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งคือ ปัญหาด้านความโปร่งใสในการบริหารจัดการ หรือการเกิดการทุจริตคอร์รัปชันในการใช้งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง

การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันนั้น ประชาชนหรือภาครัฐเองยังไม่สามารถเข้าตรวจสอบได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ปัญหาที่พบได้ใน

ปัจจุบัน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองให้ความร่วมมือกับผู้รับเหมาในการปิดงาน หรือมีการฮั้วประมูล แม้รัฐเองจะออกมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไข เช่น การกำหนดให้มีการประมูลงานทางอินเทอร์เน็ต หรือ การกำหนดให้มีการประกาศจัดซื้อจัดจ้างให้แพร่หลาย ทั้งทางสถานที่ราชการต่างๆ หรือทางอินเทอร์เน็ต แต่ปัจจุบันเป็นที่พิสูจน์ได้ว่าไม่สามารถป้องกันการทุจริตหรือการฮั้วประมูลได้เลยซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอันมาก

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ มีคดีความเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งทางด้านการปกครอง อาญา หรือในส่วนของคดีแพ่ง ซึ่งปัญหาเกิดจากข้อพิพาททางปกครองกับเอกชน หรือหน่วยงานรัฐ การฟ้องหรือถูกฟ้อง ในการทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้างกับเอกชน การออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลตามอำนาจหน้าที่ข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับการการถ่ายโอนจากกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ ซึ่งการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนหนึ่งเป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่อีกส่วนหนึ่งเป็นปัญหาของการขาดบุคลากรผู้มีความรู้ความชำนาญด้านกฎหมายเข้ามาทำหน้าที่ให้คำปรึกษา หรือปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

ดังนั้น จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การคอร์รัปชัน ทุจริต ประพฤติมิชอบ เกิดขึ้นในทุกวงการ ทั้งในท้องถิ่น ระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือแม้แต่องค์กรระดับโลก ก็มีการทุจริตประพฤติมิชอบเกิดขึ้นและปรากฏเป็นข่าวอย่างสม่ำเสมอตลอดมา ขณะเดียวกันจากข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ มักจะปรากฏข่าวเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งการทุจริตดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อกระแสการกระจายอำนาจและความศรัทธาต่อระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง แม้ว่าประเทศไทยจะมีกระบวนการตรวจสอบทาง

กฎหมาย และมืองค์กรที่คอยกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากขององค์กรก็ตาม แต่การทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ กลับดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาเทคนิควิธีการทุจริตเงินงบประมาณแผ่นดินหรือกลยุทธ์ที่ใช้ในการหลบหลีก หลีกเลี่ยงในการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายให้สามารถทำการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างปลอดภัยจากการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบต่างๆ หรือหากถูกตรวจสอบก็ไม่สามารถจับผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ เนื่องจากมีกลยุทธ์ในการนำระเบียบ กฎหมายที่ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำทุจริตเสียเอง หรือทำการทุจริตให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือทุจริตเชิงนโยบายนั่นเอง

การแก้ไขหรือกวาดล้างการทุจริตประพฤติมิชอบให้หมดไปจากสังคมไทยเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากและต้องอาศัยเวลายาวนาน เพราะมีมูลเหตุมาจากหลายปัจจัย ส่วนแนวทางป้องกันการคอร์รัปชัน ทุจริตประพฤติมิชอบในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นควรเป็นหน้าที่ของคนในพื้นที่ทุกคนที่จะต้องช่วยกันดูแลแก้ไข ตรวจสอบ การเสริมสร้างระบบการควบคุมภายในให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีไม่ให้มีช่องทางที่ก่อให้เกิดการทุจริต ก็เป็นแนวทางอีกทางหนึ่งที่ควรเร่งรัดดำเนินการให้มีขึ้น และส่วนราชการจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบให้หมดสิ้นไป ด้วยการสร้างระบบการป้องกันและควบคุมการปฏิบัติงานภายในให้มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน

จากสถานการณ์ปัญหาการคอร์รัปชัน หรือการทุจริต ประพฤติมิชอบในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนับวันจะมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ผู้ศึกษาเกิดความสนใจที่จะวิจัยสภาพการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันในองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลวางแผนทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาคอร์ปชั่นที่เกิดขึ้น ตลอดจนการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปของการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการ /พนักงาน/เจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่จังหวัดตรัง โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยยึดเป้าหมายเป็นหลัก จำนวน 100 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

- 1.1 ช่องทางและพฤติกรรมการคอร์ปชั่น
- 1.2 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการคอร์ปชั่น
 - ระบบอุปถัมภ์
 - ความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

- สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออก
ในทางฟุ่มเฟือย

- การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ
- กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ มีช่องว่าง
- การมีตำแหน่งที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด
- ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม
- การตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริต

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การคอร์รัปชันในองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตรัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จัดทำแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของ
ข้าราชการ/พนักงาน/เจ้าหน้าที่ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
อายุ สถานะภาพครอบครัว ตำแหน่ง ระดับการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่
สังกัด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับช่องทาง โอกาสและ
พฤติกรรมการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้ศึกษาได้กำหนดระดับพฤติกรรมการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

มาก	ให้	3 คะแนน
ปานกลาง	ให้	2 คะแนน
น้อย	ให้	1 คะแนน

และกำหนดเกณฑ์การแปรผลระดับพฤติกรรมการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.66	หมายถึง	มีช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการคอร์ปชั่นน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.67 – 2.32	หมายถึง	มีช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการคอร์ปชั่นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.33 – 3.00	หมายถึง	มีช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการคอร์ปชั่นมาก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับปัจจัยที่ก่อให้เกิด และสนับสนุนการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

ใช่	=	1	คะแนน
ไม่ใช่	=	0	คะแนน

และกำหนดเกณฑ์การแปรผลระดับปัจจัยที่ก่อให้เกิด และสนับสนุนการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ดังสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{15 - 0}{3} = 5.00$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	0.00 – 5.00	หมายถึง	ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชันน้อย/ต่ำ
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	5.01 – 10.00	หมายถึง	ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชันปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 10.01 – 15.00 หมายถึง ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชันมาก

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

มาก	ให้	3 คะแนน
ปานกลาง	ให้	2 คะแนน
น้อย	ให้	1 คะแนน

และกำหนดเกณฑ์การแปรผลระดับผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.66 หมายถึง มีผลกระทบน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.67 – 2.32	หมายถึง	มีผลกระทบปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.33 – 3.00	หมายถึง	มีผลกระทบมาก

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับแนวทางและวิธีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่วิจัย ซึ่งเป็นข้าราชการ/พนักงาน/เจ้าหน้าที่ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดตรัง จำนวน 100 คน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุป ดังนี้

1. ข้อมูลจากการสอบถามบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ในการศึกษาครั้งนี้ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 47 มีอายุระหว่าง 18 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 17 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 13 สถานภาพครอบครัวโสด คิดเป็น ร้อยละ 23 สถานะภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 71 สถานะภาพหย่า คิดเป็นร้อยละ 6 ตำแหน่งข้าราชการระดับ 1-3 คิดเป็นร้อยละ 12 ข้าราชการระดับ 4-5 คิดเป็นร้อยละ 29 ข้าราชการระดับ 6 - 7 คิดเป็นร้อยละ 46 และ

ดำรงตำแหน่งอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 11 ส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 72 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 คน สังกัดเทศบาลนคร จำนวน 1 คน สังกัดเทศบาลตำบลจำนวน 14 คน และสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 84 คน

2. ช่องทางโอกาส และพฤติกรรมการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระดับความคิดเห็นต่อช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า

2.1 การทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทานเฉพาะพรรคพวกผู้สนับสนุน ผู้มีอำนาจในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 41 คน คิดเป็นร้อยละ 41 อยู่ในระดับปานกลาง 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.41 อยู่ในระดับมาก

2.2 การใช้อำนาจตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้บริษัท/สถานประกอบการของตนเองและพรรคพวก อยู่ในระดับมาก 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43 อยู่ในระดับปานกลาง 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.43 อยู่ในระดับมาก

2.3 อนุญาตให้ละเว้นปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบต่างๆ และเรียกเก็บค่าตอบแทน อยู่ในระดับมาก 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21 อยู่ในระดับปานกลาง 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63 อยู่ในระดับน้อย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.05 อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การรับสินบนเพื่อให้การคุ้มครองธุรกิจผิดกฎหมาย เช่น บ่อน สถานบริการอยู่ในระดับมาก 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14 อยู่ในระดับปานกลาง 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 อยู่ในระดับน้อย 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 1.85 อยู่ในระดับปานกลาง

2.5 การรับหรือเรียกเก็บค่าคอมมิชชั่น และส่วยต่างๆ เช่น แรงงานต่างด้าวอยู่ในระดับมาก 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17 อยู่ในระดับปานกลาง 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51 อยู่ในระดับน้อย 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 1.85 อยู่ในระดับปานกลาง

2.6 การแทรกแซงการประมงงานจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในระดับมาก 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 อยู่ในระดับปานกลาง 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48 อยู่ในระดับน้อย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.40 อยู่ในระดับมาก

2.7 การมีหุ้นหรือผลประโยชน์ในบริษัท/สถานประกอบการที่ได้รับการประมุข/สัมปทาน อยู่ในระดับมาก 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46 อยู่ในระดับปานกลาง 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49 อยู่ในระดับน้อย 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.41 อยู่ในระดับมาก

2.8 การยกยอก เบียดบัง ซึ่งทรัพย์สินของทางราชการมาเป็นของตนเอง อยู่ในระดับมาก 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 อยู่ในระดับปานกลาง 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53 อยู่ในระดับน้อย 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 1.93 อยู่ในระดับปานกลาง

2.9 การเลือกจ้างหรือแต่งตั้งญาติและพรรคพวกตน อยู่ในระดับมาก 59 คน คิดเป็นร้อยละ 59 อยู่ในระดับปานกลาง 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38 อยู่ในระดับน้อย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.56 อยู่ในระดับมาก

2.10 การโยกย้ายถ่ายเทเงินที่ได้จากการทุจริต ฉ้อฉลหรือได้มาผิดกฎหมายไปเข้าธนาคาร สถาบันการเงิน หรือธุรกิจที่ถูกกฎหมายเพื่อลบร่องรอยแหล่งที่มาที่ไม่ถูกต้องของเงิน อยู่ในระดับมาก 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24 อยู่ในระดับปานกลาง 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55 อยู่ในระดับน้อย 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.03 อยู่ในระดับปานกลาง

2.11 ใช้งบประมาณแผ่นดิน ภาษีท้องถิ่นในโครงการที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจที่ตนและพรรคพวกได้รับสัมปทาน อยู่ในระดับมาก 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39 อยู่ในระดับปานกลาง 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 อยู่ในระดับน้อย 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.35 อยู่ในระดับมาก

2.12 มีผลประโยชน์ร่วมในกิจกรรมบางประเภทที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ของตนบันดลประโยชน์ได้อยู่ในระดับมาก 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42 อยู่ในระดับปานกลาง 55 คน คิดเป็นร้อยละ 55 อยู่ในระดับน้อย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.39 อยู่ในระดับมาก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22

เมื่อพิจารณาถึงช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการคอร์ปชั่นในรูปแบบต่างๆที่เกิดขึ้นมาก ได้แก่การเลือกจ้างหรือแต่งตั้งญาติและพรรคพวกตน การแทรกแซงการประมูลการจัดซื้อจัดจ้าง การใช้อำนาจตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้บริษัท/สถานที่ประกอบการของตนและพรรคพวก การมีหุ้นหรือผลประโยชน์ในบริษัท/สถานที่ประกอบการที่ได้รับการประมูล มีผลประโยชน์ร่วมในกิจกรรมบางประเภทที่สามารถใช้อำนาจหน้าที่ของตนบันดลประโยชน์ และการใช้งบประมาณแผ่นดิน ภาษีท้องถิ่นในโครงการที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจที่ตนและพรรคพวกได้รับสัมปทาน

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า

3.1 วัฒนธรรมนายกับลูกน้อง ในลักษณะ น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า เพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน ร้อยละ 88 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 12 ตอบว่าไม่ใช่

3.2 ความอยากได้อะไรก็มี เพื่อให้เหมือนและยกฐานะให้ทัดเทียมกับคนอื่น ๆ ที่มั่งคั่งในสังคม ร้อยละ 60 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 40 ตอบว่าไม่ใช่

3.3 ความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ร้อยละ 57 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 43 ตอบว่าไม่ใช่

3.4 สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออกในทางฟุ่มเฟือย ร้อยละ 44 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 56 ตอบว่าไม่ใช่

3.5 การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ ขาดการตรวจสอบ ร้อยละ 80 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 20 ตอบว่าไม่ใช่

3.6 กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ มีช่องว่าง ร้อยละ 80 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 20 ตอบว่าไม่ใช่

3.7 การมีตำแหน่งหน้าที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด ร้อยละ 91 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 9 ตอบว่าไม่ใช่

3.8 การตกอยู่ในภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริตหรือมูลเหตุจูงใจอื่นๆ ทำให้ต้องทุจริตคอร์รัปชัน ร้อยละ 70 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 30 ตอบว่าไม่ใช่

3.9 อิทธิพลการครอบงำของนักการเมือง ร้อยละ 65 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 35 ตอบว่าไม่ใช่

3.10 การขาดความจริงใจในการจัดการแก้ไขการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐ ร้อยละ 85 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 15 ตอบว่าไม่ใช่

3.11 ระบบการควบคุมภายในไม่รัดกุม ร้อยละ 87 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 13 ตอบว่าไม่ใช่

3.12 การได้เปรียบของชนชั้นในท้องถิ่น จากการเป็นผู้บริหาร คนกลาง ประสานงาน หรือระหว่างคนในท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐหรือพ่อค้าธุรกิจ ร้อยละ 83 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 17 ตอบว่าไม่ใช่

3.13 การเล่นเกมเล่นพวก อุปถัมภ์ค้ำชูกันระหว่างนักการเมือง นายทุน ข้าราชการ ร้อยละ 92 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 8 ตอบว่าไม่ใช่

3.14 การเล่นเกมเล่นพวกหรือการยึดถือประโยชน์ของพวกพ้อง มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ร้อยละ 96 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 4 ตอบว่าไม่ใช่

3.15 การลุ่มหลงในอำนาจ เกียรติยศ ชื่อเสียง ทำให้หลงระเหิงในการใช้อำนาจและแสวงหาผลประโยชน์ของคนในสังคม ร้อยละ 83 ตอบว่าใช่ ร้อยละ 17 ตอบว่าไม่ใช่

สรุป เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากคือ การมีตำแหน่งหน้าที่ที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด การเล่นเกมเล่นพวก อุปถัมภ์ค้ำชูกันระหว่างนักการเมือง นายทุน ข้าราชการ การเล่นเกมเล่นพวกหรือการยึดถือประโยชน์ของพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม วัฒนธรรมนายกับลูกน้อง ในลักษณะน้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า เพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน และระบบการควบคุมภายในไม่รัดกุม รวมไปถึงการขาดความจริงใจในการจัดการแก้ไขการคอร์รัปชันของรัฐ และการลุ่มหลงในอำนาจ เกียรติยศ ชื่อเสียงทำให้หลงระเหิงในการใช้อำนาจและแสวงหาผลประโยชน์ของคนในสังคม

4. ผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า

4.1 สูญเสียงบประมาณแผ่นดิน อยู่ในระดับมาก 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77 อยู่ในระดับปานกลาง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.77 อยู่ในระดับมาก

4.2 สูญเสียงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 75 คน คิดเป็นร้อยละ 75 อยู่ในระดับปานกลาง 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.75 อยู่ในระดับมาก

4.3 ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะที่ไม่มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก 66 คน คิดเป็นร้อยละ 66 อยู่ในระดับปานกลาง 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33 อยู่ในระดับน้อย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.65 อยู่ในระดับมาก

4.4 ก่อให้เกิดค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 อยู่ในระดับปานกลาง 50 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อยู่ในระดับน้อย 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.40 อยู่ในระดับมาก

4.5 การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในการพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้ผลตามที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับมาก 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67 อยู่ในระดับปานกลาง 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31 อยู่ในระดับน้อย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.65 อยู่ในระดับมาก

4.6 โครงการท้องถิ่นไม่เหมาะสมและคุ้มค่า ไม่ได้ผลตามที่ต้องการอยู่ในระดับมาก 63 คน คิดเป็นร้อยละ 63 อยู่ในระดับปานกลาง 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.63 อยู่ในระดับมาก

4.7 ทำให้คนกลุ่มน้อยคดโกงทรัพยากรของส่วนรวมไปเป็นของตนเอง อย่างผิดกฎหมาย อยู่ในระดับมาก 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48 อยู่ในระดับปานกลาง 47 คน คิดเป็นร้อยละ 47 อยู่ในระดับน้อย 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.43 อยู่ในระดับมาก

4.8 การเมืองท้องถิ่นไม่ได้พัฒนาเป็นประชาธิปไตยแบบที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคอย่างแท้จริง อยู่ในระดับมาก 57 คน คิดเป็นร้อยละ 57 อยู่ในระดับปานกลาง 40 คน คิดเป็นร้อยละ 40 อยู่ในระดับน้อย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.54 อยู่ในระดับมาก

4.9 ทำให้เกิดการผูกขาดโดยนักธุรกิจการเมืองขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49 อยู่ในระดับปานกลาง 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.49 อยู่ในระดับมาก

4.10 การให้มีการแก่งแย่ง แข่งขัน เอาเปรียบกันโดยไม่เคารพกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ อยู่ในระดับมาก 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 อยู่ในระดับปานกลาง 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53 อยู่ในระดับน้อย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.43 อยู่ในระดับมาก

4.11 ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรม ความถูกต้อง จากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61 อยู่ในระดับปานกลาง 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36 อยู่ในระดับน้อย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.58 อยู่ในระดับมาก

4.12 เป็นการส่งเสริมให้มีการละเมิดระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมาย อยู่ในระดับมาก 49 คน คิดเป็นร้อยละ 49 อยู่ในระดับปานกลาง 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48 อยู่ในระดับน้อย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คิดเป็น 2.46 อยู่ในระดับมาก

ผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 โดยผลกระทบที่เกิดจากการคอร์รัปชันมากคือ การสูญเสียงบประมาณแผ่นดิน การสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะที่ไม่มีคุณภาพ การใช้จ่ายเงินแผ่นดินในการพัฒนาท้องถิ่นไม่ได้ผลตามที่ตั้งไว้ โครงการท้องถิ่นไม่เหมาะสมและคุ้มค่า ไม่ได้ผลตามที่ต้องการ การเมืองท้องถิ่นไม่พัฒนาเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง และประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรม ความถูกต้องจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

5. แนวทางและวิธีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากข้อความปลายเปิดกลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะแนวทางและวิธีป้องกันและการแก้ไขปัญหาการคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ส่วนกลางควรมีมาตรการในการตรวจสอบที่เคร่งครัด เอาผิดกับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง โดยการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับที่แน่ชัดในการให้บทลงโทษที่กระทำผิดโดยกำหนดโทษที่ร้ายแรงเพื่อไม่ให้มีการคอร์ปชั่นอีกต่อไป ควรมีระบบการติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยให้หน่วยงานเอกชน หรือองค์กรประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้ปราศจากการครอบงำจากผู้บริหารหรือบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องวิธีการช่วยกันตรวจสอบการคอร์ปชั่นในองค์กรหรือจัดตั้งองค์กรภาคประชาชนที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปและอภิปรายผล

ประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทองค์การบริหารส่วนตำบล มีเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือเทศบาล การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าส่งผลกระทบต่อสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานให้เป็นไปตามภารกิจของตนอย่างซื่อสัตย์สุจริตประชาชนก็จะได้รับประโยชน์อย่างมาก แต่หากมีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะทำให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อประชาชนเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกัน และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปทั้งจากผลงานการวิจัย บทความและปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง

ยอมรับว่าการทุจริตประพฤติมิชอบเกิดขึ้นในทุกวงการ ทั้งในท้องถิ่น ระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนหรือแม้แต่องค์กรระดับโลก ก็มีการทุจริตประพฤติมิชอบเกิดขึ้นและปรากฏเป็นข่าวอย่างสม่ำเสมอตลอดมา

ในประเทศไทยจากข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่างๆ และสถิติรายงานของทางราชการ มักจะปรากฏข่าวเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งการทุจริตดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อกระแสการกระจายอำนาจและความศรัทธาต่อระบบการปกครองท้องถิ่นอย่างยิ่ง แม้ว่าการกระทำทุจริตจะเป็นการกระทำของบุคคลที่มีอำนาจและหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิใช่เป็นการกระทำขององค์กรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะมีกระบวนการตรวจสอบทางกฎหมายหลายฉบับ และมีองค์กรที่คอยกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก องค์กรก็ตาม แต่การทุจริตดังกล่าว กลับดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาเทคนิควิธีการทุจริตเงินงบประมาณแผ่นดินหรือกลยุทธ์ที่ใช้ในการหลบหลีก หลีกเลี่ยงในการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายให้สามารถทำการทุจริตคอร์รัปชันได้อย่างปลอดภัยจากการถูกตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบต่างๆ หรือหากถูกตรวจสอบก็ไม่สามารถเอาผิดได้ แม้กระทั่งตลอดจนถึงกลยุทธ์ในการนำระเบียบ กฎหมายที่ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันมาใช้เป็นเครื่องมือในการทำทุจริตเสียเอง หรือทำการทุจริตให้ถูกต้องตามกฎหมาย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อแรก เพื่อศึกษาช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการคอร์รัปชัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ช่องทาง โอกาสและพฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตรัง บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่า ส่วนมากเกิดจากการใช้อำนาจ ตำแหน่งเอื้อประโยชน์ให้บริษัท/สถานประกอบการของตนเองและพรรคพวก การจูงใจ เรียกร้อง ช่มชู้ หน่วงเหนี่ยวหรือกลั่นแกล้งเพื่อหา

ประโยชน์ใส่ตนหรือพวกพ้อง การรับสินบน เพื่อให้การคุ้มครองธุรกิจผิดกฎหมาย การรับหรือการเรียกเก็บค่าคอมมิชชั่น และส่วยต่างๆ การทำสัญญาจ้างหรือให้สัมปทานเฉพาะพรรคพวกผู้สนับสนุน ผู้มีอำนาจในองค์กรปกครองส่วนถิ่น พฤติกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน ในหน่วยงานต่างมีรูปแบบต่างๆ อาทิ การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ การกระทำของผู้มีอำนาจที่ถูกชักนำด้วยเงินหรือสิ่งตอบแทนอื่น และการทุจริตของข้าราชการนั้นมีการใช้อำนาจรัฐเพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์ทางการเงิน โดยการละเว้นจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐ เพื่อลดต้นทุนการทำธุรกิจ จัดสรรผลประโยชน์ในรูปของสิ่งของ และบริการหรือสิทธิให้แก่กลุ่มผลประโยชน์ และธุรกิจของตนเอง

ผลงานวิจัยข้างต้นพบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิรัตน์ อ่อนเที่ยง (2544) ศึกษาเรื่อง "คอร์รัปชันในระบบราชการไทย: ศึกษากรณีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง" ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมและวิธีการคอร์รัปชันจากการจัดซื้อจัดจ้างในระบบราชการไทยสามารถจำแนกเป็นประเภทต่างๆ 6 ประเภทได้แก่ 1) หลีกเลี่ยงหรือบิดเบือนระเบียบข้อบังคับ 2) อาศัยอำนาจตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ 3) สมคบกับผู้ขายเสนอราคาให้แก่ทางราชการสูงกว่าราคาที่แท้จริง 4) ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ 5) ปลอมแปลงหรือกระทำการใดๆ อันเป็นเท็จ และ 6) เรียกรับเอาผลประโยชน์ และจากงานวิจัยของ ภาณุ ลุกุล (2545) ศึกษาเรื่อง "รูปแบบและวิธีการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบ และพฤติกรรมการคอร์รัปชันที่พบในองค์การบริหารส่วนตำบลได้แก่ การรับสินบน ใจ รับสินบน และกินค่าคอมมิชชั่น ในงานด้านวัสดุครุภัณฑ์หรืองานซ่อมแซม รวมถึงงานตบแต่งสถานที่ของทางราชการ หรือในกรณีการตรวจรับงานในการก่อสร้างในหน่วยงานราชการ เป็นต้น

ทั้งนี้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงานท้องถิ่น สำนักงานตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นร่วมกันว่า พฤติกรรมการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีความรุนแรงมาก เพราะมีงบประมาณพัฒนาท้องถิ่น และรายได้จากการจัดเก็บเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก จึงมีผลให้ผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนมีพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน จากการดำเนินงานตรวจสอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบเจอพฤติกรรมการคอร์รัปชันรูปแบบต่างๆ อาทิ การให้สัมปทานการจัดซื้อจัดจ้าง และการประมูลงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในงานการจ้างเหมาซ่อมแซมปรับปรุงถนน การขูดลอกคลอง การก่อสร้างอาคาร สถานประกอบการ โรงแรม ที่พักต่างๆ ซึ่งเป็นโครงการที่มีเงินจำนวนมากเกี่ยวข้อง ช่องทางการทุจริต ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างนั้นจะรวมถึงขั้นตอนการประมูลงาน การดำเนินการเกี่ยวกับระบบพัสดุทั้งหมด ในเรื่องของการจัดหาพัสดุและบริการส่วนพฤติกรรมช่องทางทุจริตอื่นที่อันดับต่อมาที่พบ การจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นการทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีจัดเก็บค่าธรรมเนียม ภาษีต่างๆ แล้วไม่นำส่งคลัง ทำให้มีเงินขาดบัญชี

ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้บริหารองค์กรมีอาชีพดั้งเดิมมาจากผู้รับเหมาก่อสร้าง จึงเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ เครือญาติ และพวกพ้อง และการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ดี และมีประสิทธิภาพ มีการล่องละเมียดต่อกฎหมายระเบียบคำสั่ง ข้อบังคับ จนลุกลามไปถึงการทำผิดไปทางวินัยงบประมาณและการคลัง เกิดการทุจริตคอร์รัปชันการอนุมัติโครงการต่างๆ ที่พบการทุจริตคอร์รัปชันมาก มักจะเป็นกรณีที่ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับผลประโยชน์จากโครงการนั้นๆ ในกระบวนการตั้งแต่การขอตั้งงบประมาณก็จะดำเนินการกระบวนจัดซื้อจัดจ้างจะแทรกแซงในกระบวนการคัดเลือกผู้เสนอราคา ให้เป็นผู้รับจ้าง

หรือผู้ขาย รวมถึงการตรวจรับพัสดุหรือรับจ้างวิธีการ เช่น แต่งตั้งคนของตัวเองเป็น กรรมการต่างๆ เช่น กรรมการรับและเปิดซอง กรรมการตรวจการจ้างงาน หรือกรรมการรับพัสดุ หรือแม้กระทั่งกรรมการกำหนดราคากลางเมื่อมีการเสนอหรือออกคำสั่งให้คนของตนเข้าไปเป็นกรรมการแล้ว มักจะมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้างหรือผู้ขายหรือในบางกรณีก็อนุมัติจัดจ้างหรือจัดซื้อจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งกฎหมายระเบียบทางราชการไม่ได้ห้าม ทำให้การทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นง่ายการรับสินบน การส่งส่วย หรือรับค่าคอมมิชชั่นจากโครงการ หรือการดำเนินงานต่างๆ พบว่า เขตพื้นที่อำเภอเมืองมีโครงการ สถานประกอบการขนาดใหญ่เข้ามาดำเนินการอย่างถูกและผิดกฎหมายจำนวนมาก ซึ่งสถานประกอบการเหล่านี้ได้ขอความช่วยเหลือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกใบอนุญาต หรืออนุมัติการประกอบกิจการ เช่น การอนุญาตให้ประกอบการค้าปลีกขนาดใหญ่ งานอนุญาตแบบแปลนก่อสร้างอาคาร ตึกสูง โรงแรม ฯลฯ โดยสถานประกอบการเหล่านี้จะมีค่าตอบแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนเงินที่สูง

นอกจากนี้การใช้อำนาจในการอนุญาตให้ละเว้นจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐเพื่อลดต้นทุนการทำธุรกิจ การใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ในรูปของสิ่งของ และบริการหรือสิทธิให้แก่เอกชน เช่น การออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ การให้สัมปทาน และการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น โดยที่รูปแบบการคอร์รัปชันประเภทนี้ สามารถพบเห็นได้ง่าย โดยรูปแบบการคอร์รัปชันรูปแบบนี้เป็นเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อสร้างอำนาจในการผูกขาดให้กับกลุ่มธุรกิจ โดยอำนาจในการผูกขาดจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนเกินหรือกำไรที่มากผิดปกติ และกระบวนการในการแสวงหาค่าเช่า หรือกระจายผลประโยชน์มักเกิดขึ้นพร้อมๆ กันไปด้วย โดยกระบวนการเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันและความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์การกำหนดนโยบาย โครงการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือที่เรียกว่า การทับซ้อนผลประโยชน์ พบว่า มีการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บางลักษณะงาน เช่น กรณีการให้เช่าแผงลอยบนทางเท้า

สาธารณะที่ต่างๆ ลักษณะการประกอบการธุรกิจของญาติพี่น้องคณะผู้บริหาร เช่น การตั้งบริษัทรับซื้อของรีไซเคิล เป็นต้น ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะประกอบธุรกิจมาก่อน อาทิ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง เจ้าของธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างดังนั้นการกำหนดนโยบายโยธการต่างๆ ถ้ามีเจตนาจะแสวงหาผลประโยชน์เป็นหลักก็จะมี การกำหนดให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้บริหาร เครือญาติ และพรรคพวก

สรุป ประเด็นช่องทางและโอกาสการทุจริตคอร์รัปชันที่ค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ความแตกต่างของประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ปรากฏว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล มีช่องทางและโอกาสการทุจริตคอร์รัปชันสูงกว่าเทศบาลนครและเทศบาลตำบล ซึ่งอาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น มีงบประมาณ และโครงการขนาดใหญ่จำนวนมาก จึงมีผลให้ผู้บริหารและบุคลากรกรในหน่วยงาน ใช้อำนาจ และหน้าที่ในการทุจริตเงินงบประมาณ ในการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ถึงแม้จะมีงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นจำนวนน้อย แต่ลักษณะโครงการของหน่วยงานที่ไม่สลัซับซ้อน และบุคลากรเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีไม่มาก ส่วนใหญ่ผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงานจะรู้จักกันเป็นอย่างดี จึงมีผลให้การทุจริตคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลทำได้ง่าย เพราะบุคลากรในหน่วยงานส่วนใหญ่ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีปัจจัยที่ก่อให้เกิด และสนับสนุนการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ข้อที่สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการคอร์รัปชัน

ผลการวิจัยพบว่า ความปรารถนาของผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตรังบางส่วนที่อยากได้เงินทอง เพื่อนำมาซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก

สะดวกต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นและรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองนั้นมีจำนวนมาก มีทำให้ผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความอยากได้ และนำมาเป็นของตนเอง อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออกในทางฟุ่มเฟือย ผู้บริหาร บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดติดกับการใช้เงินฟุ่มเฟือย จึงทำให้มีเงินเท่าไรใช้ไม่รู้จักพอ ขณะเดียวกันการมีอำนาจผูกขาดของผู้บริหารในการอนุมัติโครงการ การตัดสินใจ กำหนดโครงการ การแต่งตั้ง โยกย้าย การเลื่อนชั้น การอนุมัติสิทธิประโยชน์และสวัสดิการต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นจึงมีผลให้ผู้บริหารบางคนมักจะใช้ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของตนเองในการประพฤตินิชอบ

นอกจากนี้ลักษณะการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการแบ่งกลุ่มพรรคพวก ยิ่งผู้บริหารคนไหนที่มีอำนาจเงิน มีกลุ่มเครือข่ายมาก และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับนักการเมืองระดับชาติ ยิ่งจะทำให้เอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย ซึ่งที่ผ่านมา จะมีการก่อสร้างโครงการแหล่งสาธารณูปการสาธารณูปโภคจำนวนมาก ซึ่งโครงการขนาดใหญ่ต่างๆ ผู้ที่ได้รับสัมปทานส่วนใหญ่จะเป็นกิจการของนักการเมืองระดับชาติ โดยมีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เป็นผู้เอื้อหรืออำนวยความสะดวกให้ รวมทั้งวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออกในทางฟุ่มเฟือย การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดระเบียบวินัย กฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่าง และการมีตำแหน่งหน้าที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นหนทางนำไปสู่การทุจริตและประพฤตินิชอบในหน่วยงานราชได้

ผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับข้อค้นพบของ สุชาติ นนทวงศ์ (2543) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนะและรูปแบบการคอร์รัปชันในสำนักงานการศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่าเหตุชักนำที่สำคัญในการคอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจของ

ผู้บริหารในทางที่มีขอบในด้านโครงสร้างการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่า ไม่เป็นเอกภาพ กระบวนการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจุดอ่อนมากมาย ซึ่งมาจากการสรรหาบุคลากรเข้าเป็นข้าราชการ มีการเล่นพรรคเล่นพวก ขาดระบบคุณธรรม ขึ้นอยู่กับตัวผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้ไม่ได้บุคคลที่มีความสามารถเข้ามาปฏิบัติงานในท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นขาดความรู้ในเรื่องการจัดการปฏิบัติงาน เมื่อเข้ามาปฏิบัติงานแล้วยังขาดการพัฒนาเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบ ขาดการพัฒนาด้านการบริหารและด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความลำเอียง ไม่ยุติธรรม อีกทั้งไม่ปฏิบัติหน้าที่ ภาระงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าว ยังมีปัจจัยที่ก่อให้เกิด และสนับสนุนการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นอีก อาทิ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่เคร่งครัด เปิดช่องว่างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุจริตคอร์รัปชันได้ง่าย อาทิ การให้อำนาจแก่ผู้บริหารมากเกินไป ในด้านการอนุมัติโครงการ การกำหนดนโยบายการแต่งตั้ง โยกย้าย การเลื่อนขั้น เป็นต้น

ขณะเดียวกันหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองกลับไม่ให้ข้อมูลที่แท้จริง ปิดบังข้อเท็จจริง และปลอมแปลงเอกสารให้ถูกต้อง ซึ่งทำให้ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบได้ อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่เพราะขาดบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่ตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้พบพฤติกรรมกรรมการทุจริตคอร์รัปชันของผู้บริหารและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายกรณี บางกรณียังถูกดำเนินการทางคดีที่เป็นที่เรียบร้อย ถูกให้ออกจากราชการ บางกรณียังอยู่ในกระบวนการของการฟ้องร้องและเรียกเก็บเงินคืน แต่ขณะบางกรณีทางหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคส่งเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน

ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการต่อกลับพบว่า ส่วนกลางกลับให้การช่วยเหลือและเอื้ออำนวยให้ผู้กระทำผิดไม่ถูกดำเนินคดี

วัตถุประสงค์ข้อที่สาม เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

ผลการวิจัย พบว่าผลกระทบที่เกิดทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูญเสียงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่น สูญเสียงบประมาณแผ่นดิน ทำให้ประชาชนได้รับการสาธารณสุขที่ไม่มีคุณภาพ และทำให้โครงการพัฒนาท้องถิ่นไม่เหมาะสมหรือไม่คุ้มค่าหรือไม่ได้ผลตามที่ต้องการ ทั้งนี้เพราะงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและจัดเก็บเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกจัดสรรไปจ่ายค่าเปอร์เซ็นต์ ค่านายหน้า ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการที่ได้รับสัมปทานโครงการต่างๆ ต้องลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้คุ้มค่าและได้กำไรมากที่สุด โดยการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่ไม่มีคุณภาพ มีผลให้โครงการหรือบริการสาธารณสุขต่างๆ ไม่มีคุณภาพ ไม่มีมาตรฐาน ไม่ตรงความต้องการไม่ตอบสนองต่อปัญหาของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

จากการศึกษาครั้งนี้กลุ่มบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เสนอแนวทางและวิธีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ส่วนกลางควรมีมาตรการในการตรวจสอบที่เคร่งครัด เอาผิดกับผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง ดำเนินการให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น ให้เข้าใจในกฎระเบียบกฎหมายเพื่อที่จะได้สอดส่องดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และร่วมดำเนินงานพัฒนาชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีระบบการติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เน้นการจัดกิจกรรม โครงการปลูกฝังจิตสำนึกการให้บริการ และการปฏิบัติงานที่ถูกต้องให้แก่บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นองค์กรอิสระ ปราศจากการควบคุมดูแลของฝ่ายบริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดให้กลุ่ม องค์กรภาคประชาชนเข้ามาทำงานร่วมในฝ่ายงานการตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับแนวคิดของ สิ้นธ์ กิรตยาคม (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาการคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดระยอง" ได้เสนอแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ควรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และประชาคมในแต่ละท้องถิ่นในการเข้ามาร่วมตรวจสอบและดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือได้ว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยเกิดมาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองที่มีลักษณะผูกขาดอำนาจอยู่ในมือคนกลุ่มน้อยที่มีเงินทุน ความรู้ อำนาจทางการเมืองอำนาจในการครอบงำ ขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครองส่วนท้องถิ่น การร่วมตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขณะเดียวกันประเทศไทยมีวัฒนธรรมแบบเล่นพรรคเล่นพวก เป็นผู้ชอบอยู่ใต้ความอุปถัมภ์ หวังพึ่งพาคณรวยกว่า ค่านิยมในการยกย่องคนมีเงิน และมีอำนาจมากกว่าให้มาช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นเรื่องๆ ให้กับตนได้

และสอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภชัย ยาวะประภาส (2544) ที่กล่าวไว้ว่า ค่านิยมของสังคมไทย อาทิ ระบบอุปถัมภ์ การยกย่องคนมีเงิน มีอำนาจ ชื่อเสียง ตำแหน่ง ฯลฯ ค่านิยมต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้การคอร์รัปชันกลายเป็นเนื้อร้ายในสังคมการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาสังคมยากแก่การป้องกันและปราบปราม ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยไปแล้ว ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างรุนแรง ในปัจจุบันการคอร์รัปชันได้มีการพัฒนาให้มีกรรมวิธีที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น การทุจริตคอร์รัปชันในหลายกรณีผู้ทุจริตคอร์รัปชันอาจจะใช้วิธีการโกงหลายรูปแบบไปพร้อมๆ กัน และการคอร์รัปชันในรูปแบบหนึ่งมักส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้อง เป็นกระบวนการ เปรียบเสมือนมะเร็งร้ายที่มีการแพร่ขยายตัวอย่างรวดเร็วในร่างกายคนใช้

อย่างไรก็ตาม การทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องของการจัดการทางสังคมที่คนในสังคมต่างๆ สามารถแก้ไขป้องกันและปราบปรามได้

วัตถุประสงค์ข้อที่สี่ เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน

ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันหลายประเทศแก้ไขปัญหานี้ได้ ประเทศไทยก็มีหนทางแก้ไขได้ ถ้าประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่ว่าการที่นักการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐคอร์รัปชันทำให้ประเทศชาติเสียหายได้มากเพียงใด และประชาชนกล้าลุกขึ้นมาร่วมมือกันป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างจริงจังสรุปจากผลศึกษาในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันไม่สามารถอาศัยเพียงกระบวนการวิธีของระบอบราชการในการแก้ไขปัญหาเท่านั้น หากแต่ต้องอาศัยการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นองค์รวมมากกว่าการดำเนินการอย่างแยกส่วน และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องมากกว่าการดำเนินการเป็นครั้งคราวและที่สำคัญต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม กล่าวคือการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชันจะดำเนินการสำเร็จไม่ได้ ถ้าประชาชนไม่สนับสนุน เนื่องจากการทุจริตคอร์รัปชันได้ ฝังรากลึกลงในสังคมไทยมานานดังกล่าวแล้ว

ดังนั้นจึงต้องใช้พลังจากมวลชน/พลังสังคม เข้ามาผลักดันกันอย่างจริงจัง และที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง ก็คือผู้บังคับบัญชาจะต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา อีกทั้งเร่งดำเนินการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม คือการสร้างระบบควบคุมภายในที่ดีที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนผู้รับบริการ แม้จะต้องใช้เวลานานหลายปีในการพัฒนาระบบให้มีความแข็งแกร่ง จนสามารถกลายเป็นจารีตประเพณี ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด จึงจะส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์อันดีงามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้น จนทำให้

ประชาชนมีความยอมรับ นับถือ และเชื่อมั่นได้ว่า ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น มีความตั้งใจเข้ามาบริหารงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตรัง ซึ่งพบว่ารูปแบบและพฤติกรรมต่างๆ อาทิ การรับสินบน การเอื้อประโยชน์ให้กลุ่มองค์กร และพรรคพวก การลือคสเปค การอนุญาตและให้สัมปทานโครงการต่างๆ ทั้งถูกและผิดกฎหมาย เป็นต้น ผู้ศึกษาเสนอแนะวิธีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดตรัง ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต้องเร่งการสร้างค่านิยมความมีจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งอยู่ในระดับปัจเจกบุคคลของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งเสริมแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลให้เป็นที่ยอมรับในทุกภาคส่วนของสังคม เป็นกฎเกณฑ์กติกาของสังคมในการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องพิจารณาดำเนินการเสริมสร้างระบบที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรมจริยธรรมอย่างเข้มข้น และมีทักษะอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน
4. ระบบการควบคุมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้แบบผสมผสาน คือ เน้นทั้งการบริหาร การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และการรายงานที่ถูกต้อง แล้วจัดให้มีการตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอว่ามีการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร

5. ควรดำเนินมาตรการลงโทษทั้งทางวินัย ทางปกครอง ทางแพ่ง ทางอาญาและทางภาษีอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว กับผู้ทุจริตหรือมีส่วนปกป้องผู้ทุจริต รวมทั้งจะผลักดันให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและพัฒนากระบวนการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้สามารถลงโทษผู้ทุจริตอย่างเด็ดขาดและสามารถชดเชยความเสียหายแก่ภาครัฐหรือประชาชนที่ต้องได้รับความเสียหายจากการกระทำทุจริตที่เกิดขึ้น

6. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการรณรงค์อย่างจริงจังและปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริต และการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต

7. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการรวมตัวเป็นองค์กรภาคประชาชนและให้ประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ

8. ปฏิรูปกระบวนการจัดและการใช้งบประมาณแผ่นดิน และระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการอนุมัติงบประมาณ โดยสนับสนุนให้ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนสามารถมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นในการตรวจสอบและวิเคราะห์การเสนอของบประมาณและการใช้งบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

ภาณุ ลวกุล. (2545). *รูปแบบและวิธีการคอร์รัปชันในองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศุภชัย ยาวะประภาช. (2544). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันพระปกเกล้า. (2559). *สถาบันพระปกเกล้าเผยแพร่พลั่วประเทศ คะแนนนิยม ความเชื่อมั่น “ทหาร-บิกตู” นำโด่ง. มติชน ออนไลน์ 4 ก.ย 2559*. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2562. จาก https://www.matichon.co.th/politics/news_273691

สินธ์ กิรตยาคม. (2544). *ปัญหาการคอร์รัปชันในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีการบริหารส่วนตำบลในจังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชาติ นนทวงศ์. (2543). *ทัศนคติและรูปแบบการคอร์รัปชันในสำนักงานการศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี*. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุทธิรัตน์ อ่อนเที่ยง. (2544). *คอร์รัปชันในระบบราชการไทย: ศึกษากรณี กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2550). *หลักสูตรการสัมมนาเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: ศรีเมืองการพิมพ์.